

Lääkkeet ja leiritoiminta

Irene Nummela 2026

Kirkkohallitus

Terveydenhuollossa lääkehoitoa toteuttavat siihen **koulutetut sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöt**, näin pitäisi olla myös sosiaali- ja terveydenhuollon ulkopuolella. (Turvallinen s. 48)

Seurakunta ei ole sosiaali- tai terveydenhuollon palveluntuottaja **joten vastuu lääkeshoidosta ei siirry sille leirillä.**

Vastuu lapsen/nuoren lääkeshoidosta on huoltajalla/nuorella itsellään.

- Lääkehoidosta tulisi sopia aina huoltajan kanssa
- Huoltajan tulee perehdyttää **työntekijä nuoren/ lapsen lääkehoidon toteuttamiseen.**
- Alaikäisten osallistujien kohdalla **huoltaja vastaa siitä**, että lapsen/nuoren/huollettavan lääkehoidon tarve ja lääkehoidon kannalta kaikki tarvittava tieto on työntekijöiden käytettävissä.
- Tiedot annetaan erillisellä lomakkeella tai kirjallisella liitteellä osana osallistumiskorttia toimintaan ilmoittautumisen yhteydessä.

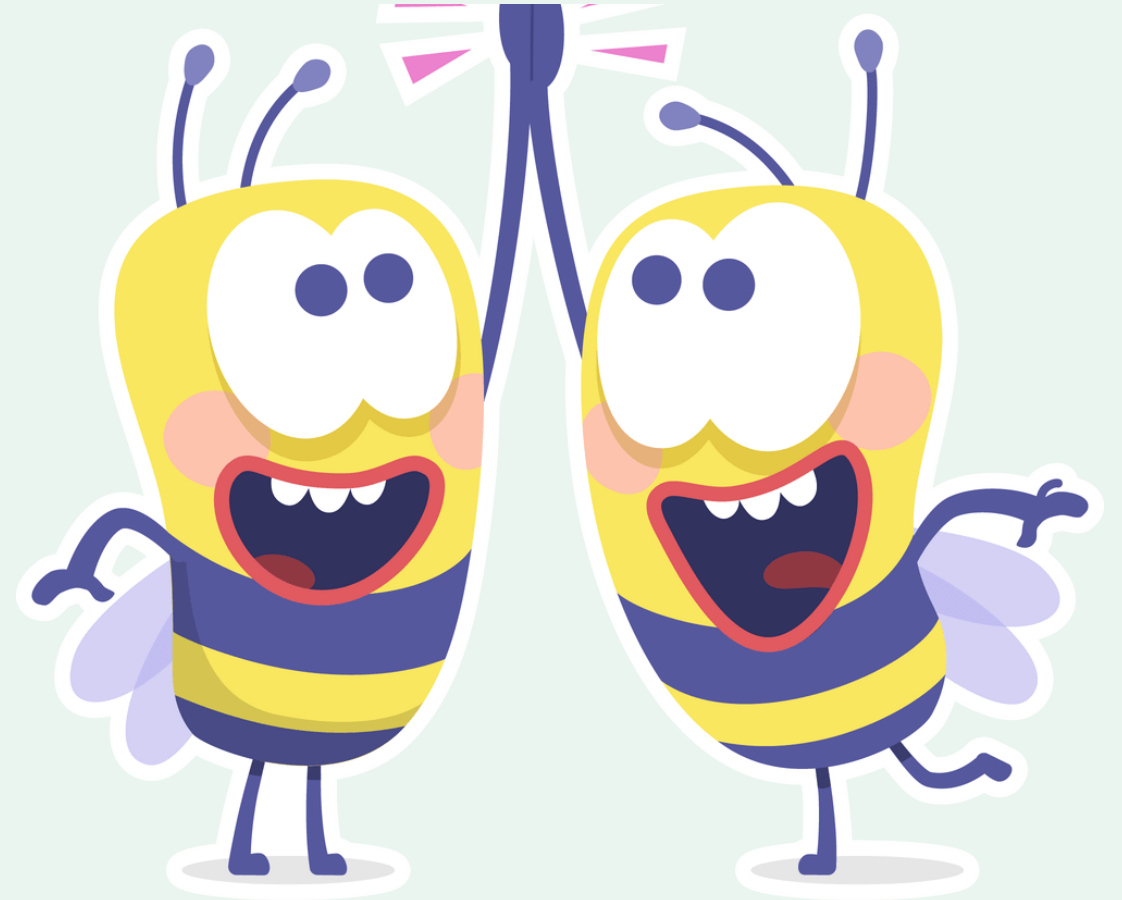
Työntekijä

- Seurakunta ei ole sosiaali- tai terveydenhuollon palveluntuottaja **joten vastuu lääkeshoidosta ei siirry leirillä työntekijälle.**
- Työntekijällä on oikeus saada koulutusta ja perehdytystä lääkeshoidon toteuttamiseen.
- Ohjelma- ja turvallisuusvastaava huolehtii, että jokaisella tarvittavalla on nimetty ihminen, joka huolehtii nuoren/lapsen lääkkeistä.
- Työntekijä voi myös kieltäytyä lääkeshoidon toteuttamisesta.

Kysyvä ei eksy

- Lääkehoitoon liittyvissä kysymyksissä neuvoa voi kysyä myös soittamalla päivystävään apteekkiin tai terveysasemalle.
- **Selvitä yhteistyö hyvinvointialueen kanssa jo ennen leiriä**

Koulutus

Seurakunta on työnantajana vastuussa miltä osin ja miten henkilökunta koulutetaan leirillä tapahtuvaan lääkehoitoon.

Kirkkoherra vastaa siitä, että työntekijät koulutetaan riittävään osaamiseen.

Esim. insuliinin pistäminen vaatii täsmäkoulutuksen. Luvan voi antaa koulutuksen jälkeen oman paikkakunnan lääkäri.

Täysi-ikäiset ja osa lapsista ja nuoristakin osaa huolehtia säännöllisesti käytettävien lääkkeiden ottamisesta itsenäisesti.

On kuitenkin tärkeää, että seurakunnan toimintaa vetävillä henkilöillä on tiedossa osallistujien säännöllinen lääkitys.

Mikäli sairauden tai muun terveyteen liittyvän asian kanssa tulee akuutti ongelma seurakunnan toimintaan osallistumisen aikana, on osattava soittaa apua ja kertoa hoitohenkilöstölle osallistujan käyttämistä lääkkeistä.

Itsehoitolääkkeet

Itsehoitolääkkeillä tarkoitetaan apteekista **ilman reseptiä** saatavia lääkkeitä.

Näitä ovat mm. äkilliseen särkyyn, kipuun, kuumeeseen, ripuliin tai ummetukseen ja allergiaoireisiin tarkoitettut lääkkeet. (Burana, Panadol, Heinix ym.)

Seurakunnan työntekijöiden toimesta **ei saa perustaa leirille lääkevarastoa.**

Jos työntekijä antaa itsehoitolääkkeitä leiriläiselle ilman huoltajan suostumusta, hän ottaa henkilökohtaisen vastuun lääkehoidosta.

Reseptilääkkeet

Reseptilääkkeet (aina sovittava huoltajan kanssa ja saatava riittävä perehdytys ja koulutus)

- Seurakunnan toiminnassa voidaan osallistujalle antaa lääkärin määräämiä reseptilääkkeitä, jotka ovat välttämättömiä leirin tai muuntoiminnan aikana.
- Lääkkeen on aina oltava alkuperäispakkauksessa ja siitä on käytävä ilmi annostus.
- Lääkepakkauksen sisällä on hyvä säilyttää pakkausseloste, josta käy selville lääkkeen vaikuttava-aine, tietoa lääkkeen tyypillisistä haittavaikutuksista ja lääkkeen sopivuudesta käytettäväksi yhdessä muiden lääkkeiden kanssa sekä lääkkeen oikea säilytystapa ja käytettävä ennen päivämäärä.
- Lääkehoidosta tulee tarvittaessa tehdä yksilökohtainen suunnitelma, jossa sovitaan myös lääkkeen säilyttämisestä. Lääkehoitosuunnitelmaa säilytetään salassapito-ohjeistusten mukaisesti.

Lääkkeiden säilytys

Lääkkeiden säilytys

- Lääkkeitä säilytetään lukittavassa kaapissa. lääkkeen säilytysohjeen mukaisesti, poissa muiden lasten /nuorten ulottuvilta.
- Jos nuoren käytössä ei ole omaa lukittavaa kaappia, lääkkeet tulee antaa säilytettäväksi turvallisuudesta vastaavalle työntekijälle, lukittavaan tilaan.
- Lasten / nuorten henkilökohtaiset lääkkeet **säilytetään erillään** henkilökunnan lääkkeitä.
- Jääkaapissa säilytettävät lääkkeet säilytetään suljetussa rasiassa.
- Jokaisessa lääkepakkauksessa tulee olla lapsen / nuoren nimi.
- Työntekijä säilyttää myös omia lääkkeitään niin, ettei lapset/ nuoret pääse niihin käsiksi.

Milloin lääkkeet kannattaa ottaa lukittuun säilytykseen

- Se on **suositeltavaa**, kun:
 - lääkkeet ovat reseptilääkkeitä, joilla väärinkäyttö aiheuttaa terveysriskin
 - ryhmässä on riski, että nuoret ottavat “kokeilumielessä” toistensa lääkkeitä
 - Nuori/ lapsi ei kykene itse huolehtimaan lääkityksestään
 - huoltajat antavat kirjallisen suostumuksen
- **Tällöin lääkkeet säilytetään lukollisessa kaapissa ja nuori ottaa ne valvotusti.**

Nuoret ottavat toistensa lääkkeitä, mikäli yhteisiä lääkkeitä ei ole. On tapauksia, jossa nuori on ottanut toisen reseptilääkkeitä tai useamman kipulääkkeen kun vaikutusta ei ole heti tullut

- **Jos ryhmässä on nuoria, jotka tarvitsevat säännöllisiä reseptilääkkeitä**
 - **ohjeista etukäteen huoltajia:**
- **Lääkkeet tuodaan annospusseissa (esim. dosetti tai apteekin annosjakelu)**
- **Nuori vastaa itse ottamisesta valvotussa tilanteessa:**
 - **työntekijä ei koske lääkkeisiin, mutta voi valvoa, että nuori ottaa oikean pussin**
- **Jos tämä ei onnistu → huoltajan tulee järjestää lääkkeenotto muulla tavalla (esim. ennen ja jälkeen leirin/tapahtuman)**
- **Seurakunnan lääkehoitosuunnitelma pohja sisältää kohdan:**
“Lääkkeiden säilytys: leiriläisellä itsellään / työntekijöiden hallussa”

Minkälaisella lisäkoulutuksella työntekijä voi ottaa leirille käsikauppalääkkeitä, joita voi tarvittaessa huoltajan luvalla antaa nuorelle?

Vastaus:

Erillistä lisäkoulutusta ei vaadita vaan käsikauppalääkkeiden antaminen leirillä perustuu huoltajan kirjalliseen lupaan ja riittävään huoltajan antamaan perehdytykseen sekä tarvittaessa yksilöllisen lääkehoitosuunnitelman tekemiseen.

Diabetes välineiden vaihto

- **Aina sovitaan vanhempien kanssa miten menetellään:**
- **Vanhemmat opastavat työntekijän tai diabetes hoitaja**

Onko edelleen niin ettei leirille voi ottaa kurkkupastellia tai särkylääkkeitä apteekista, koska ne muodostavat laittoman lääkevaraston?

Seurakunta ei osta eikä jaa lääkkeitä omasta puolestaan.

Jos huoltaja antaa luvan, työntekijä voi säilyttää (ei käy ostamassa) lasta tai nuorta varten pienen määrän esim. ibuprofenia, parasetamolia tai kurkkupastilleja käyttöä varten, kunhan käyttö perustuu huoltajan ohjeeseen.

Kenen vastuulla on jos lääke häviää tai sen ottaa joku muu?

Kun lääke on luovutettu leirin järjestäjälle

Jos huoltaja on antanut lääkkeen leirin työntekijöille säilytettäväksi ja annosteltavaksi (esim. lukollinen lääkelaatikko):

Vastuu on seurakunnalla / leirin järjestäjällä.

Tämä koskee:

lääkkeen säilytystä

oikea-aikaista antamista

sitä, ettei lääke joudu sivullisen käyttöön

Jos lääke häviää tai joku muu ottaa sen tällöin → järjestäjän vastuulla, ja asia on selvitettävä leirin puolella.

Kun lääke on nuoren itsensä hallussa

Jos on sovittu, että nuori itse säilyttää lääkkeensä

Vastuu on ensisijaisesti huoltajalla ja osittain nuorella ikä ja kehitystaso huomioiden.

Voiko työnantaja määrätä työntekijän hoitamaan lääkkeit leirillä?

- **Ei voi määrätä, koska Turvallinen lääkehoito oppaassa sanotaan (s.49-51) että lääkehoidosta vastaavan työntekijän on suostuttava tehtävään.**

Lapsen lääkkeet leirillä

Huoltaja

- vastaa lapsen lääkityksestä
(*oikea lääke, annos, tieto, opastus seurakunnalle*)

Seurakunta leirin aikana

- kantaa vastuuta lapsen turvallisesta arjesta
- huolehtii lääkkeiden säilytyksestä ja sovitusta käytöstä, jos näin on sovittu huoltajan kanssa.

Yhteinen linja (suositus)

- Alaikäisten lääkkeet luovutetaan työntekijän haltuun
- Erityisesti riskilääkkeet ja säännöllinen lääkitys
- Säilytys lukitusti, käyttö sovitusti

Kiitos!